

Työolobarometri 2018:

**palkansaajilla on valoisat näkymät työmarkkinoista,
töiden organisoinnin muutokset näkyvät
toimihenkilöiden arjessa**

12.3.2019

Maija Lyly-Yrjänäinen

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Aiheita

1. Työmarkkinanäkymiä
2. Töiden organisoimisen muutoksia
3. Osaamisen kehittäminen työssä

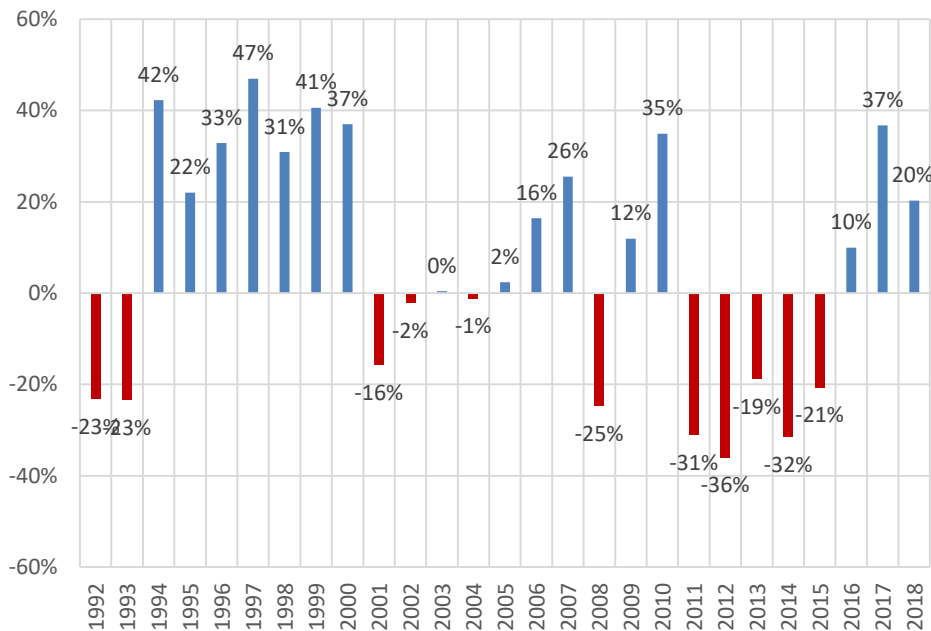

1. Palkansaajien näkemykset työmarkkinoista ovat valoisat

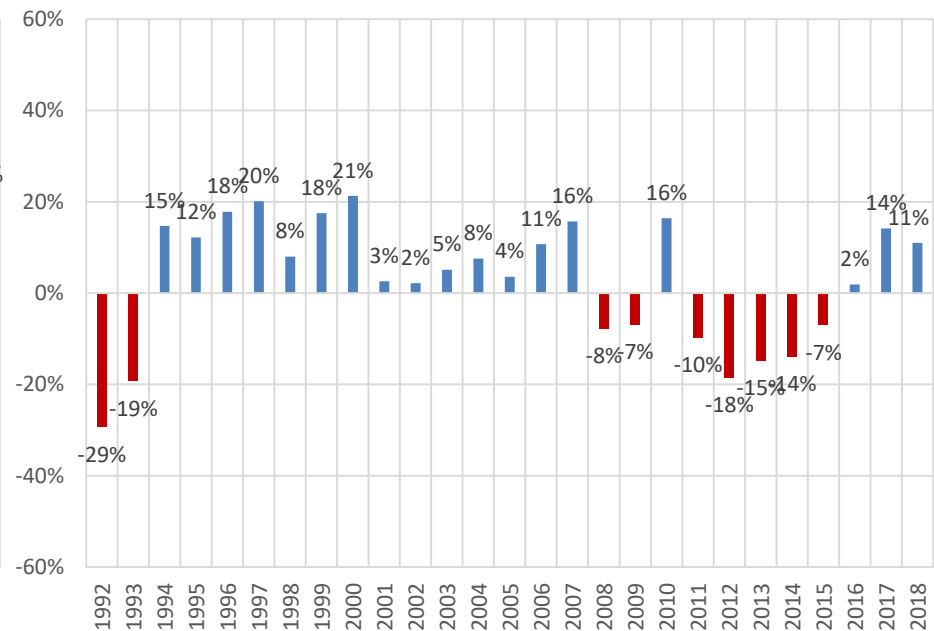
Työllisyystilanteen ja työpaikan taloustilanteen balanssiluvut ovat plussalla

Arviot yleisen työllisyystilanteen muutoksesta (%-yksikköä)

Arviot työpaikan taloudellisen tilanteen muutoksesta (%-yksikköä)

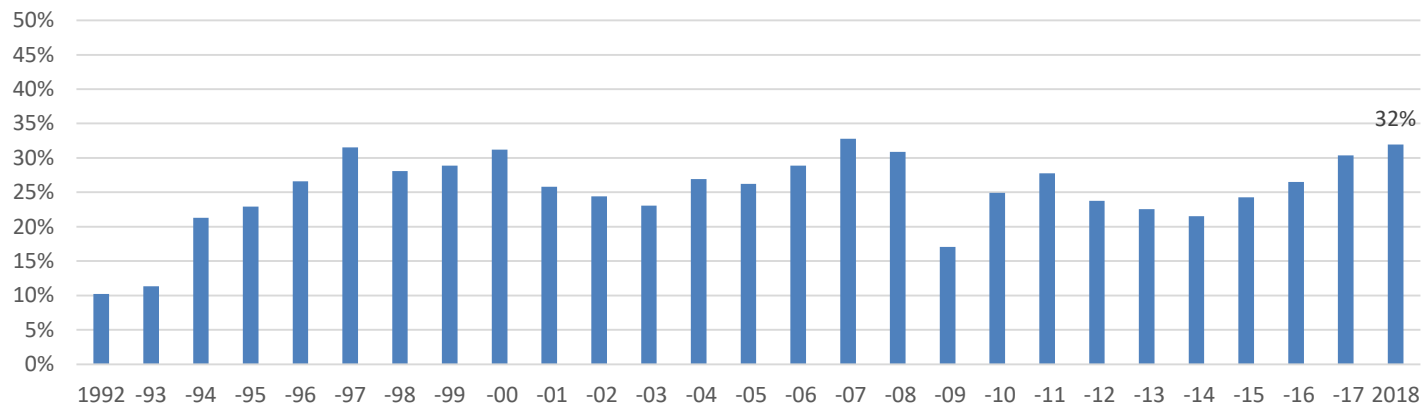

Balanssi = parempaan suuntaan (%) – huonompaan suuntaan (%)

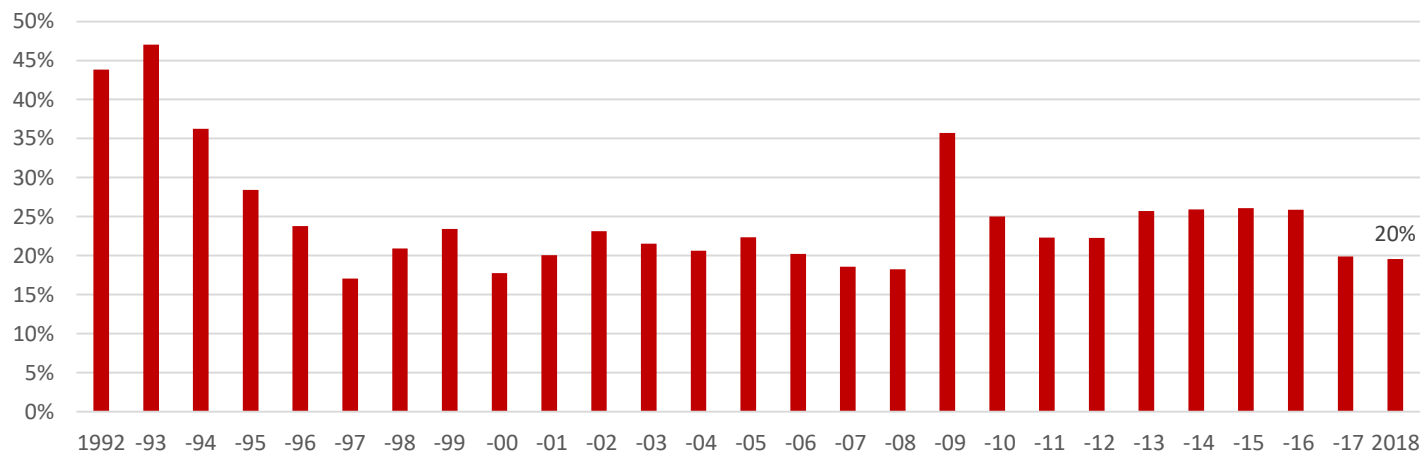
Palkansaajat raportoivat henkilöstömäärän lisäyksistä työpaikallaan

Henkilöstömäärä lisääntynyt (%)

Henkilöstömäärä vähentynyt (%)

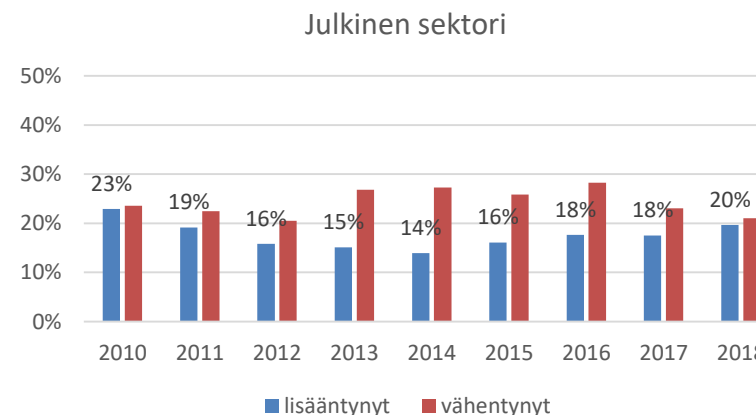
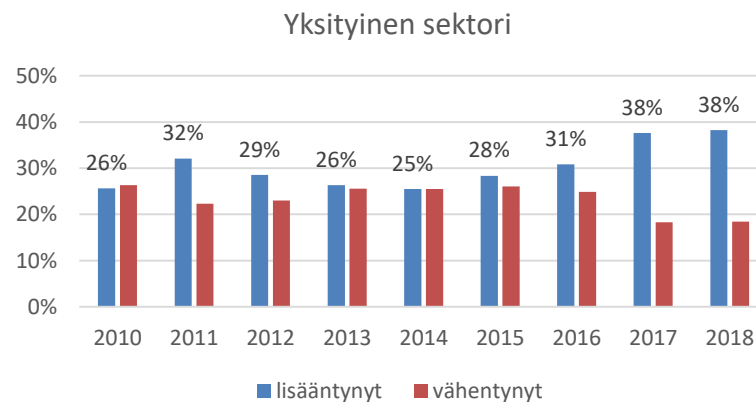
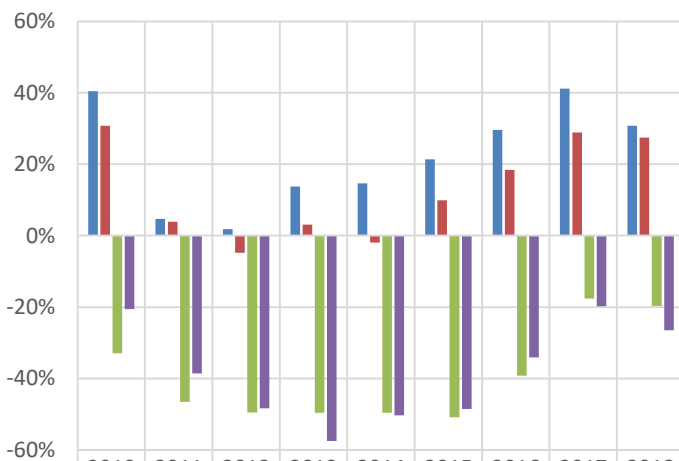

Työpaikkojen taloustilanteen koheneminen ja henkilöstömäärän kasvu tulevat yksityiseltä sektorilta

Työpaikan taloustilanteen balanssiluvut sektorin mukaan (%-yksikköä)

Henkilöstömäärän muutokset yksityisellä ja julkisella sektorilla (%)

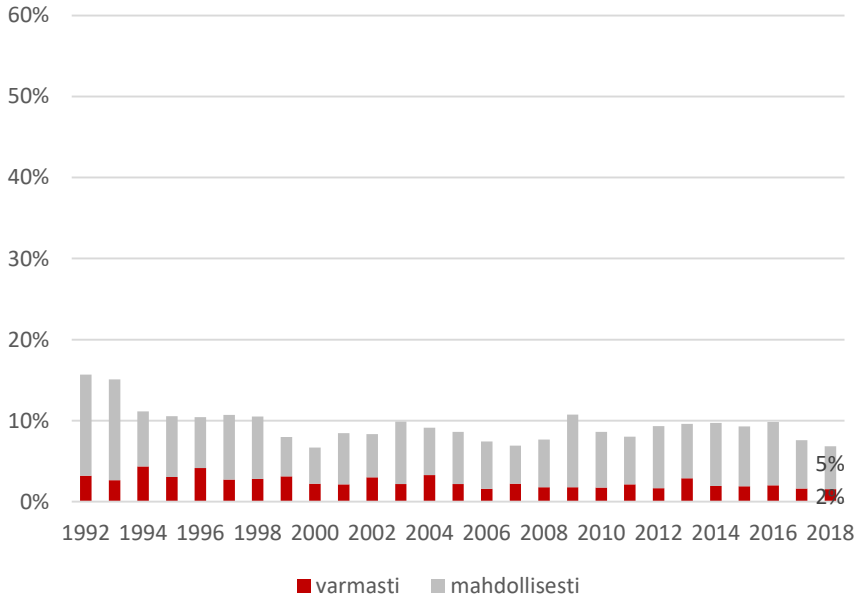

Balanssi = parempaan suuntaan (%) – huonompaan suuntaan (%)

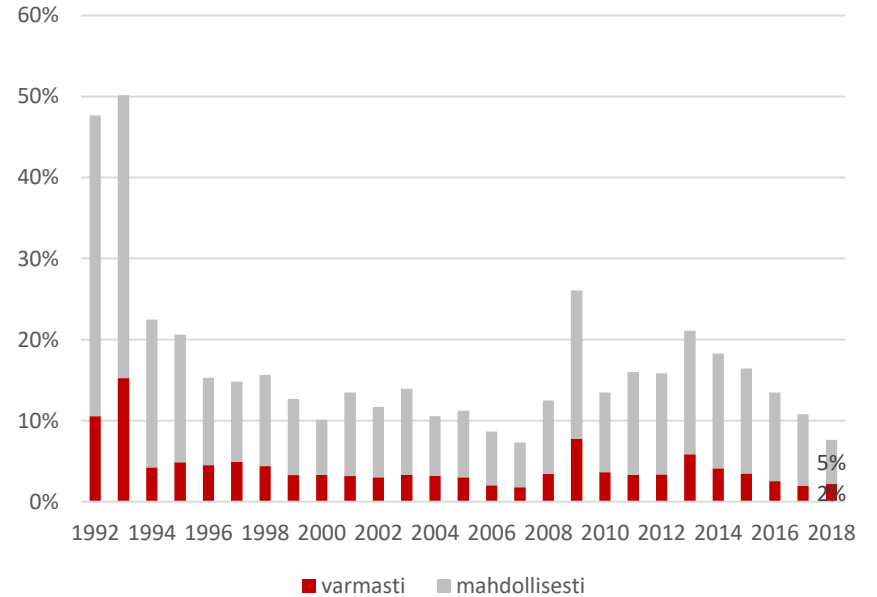
Irtisanomis- ja lomautusuhkat ovat hälvenneet

Mahdollinen irtisanominen seuraavan vuoden aikana (%)

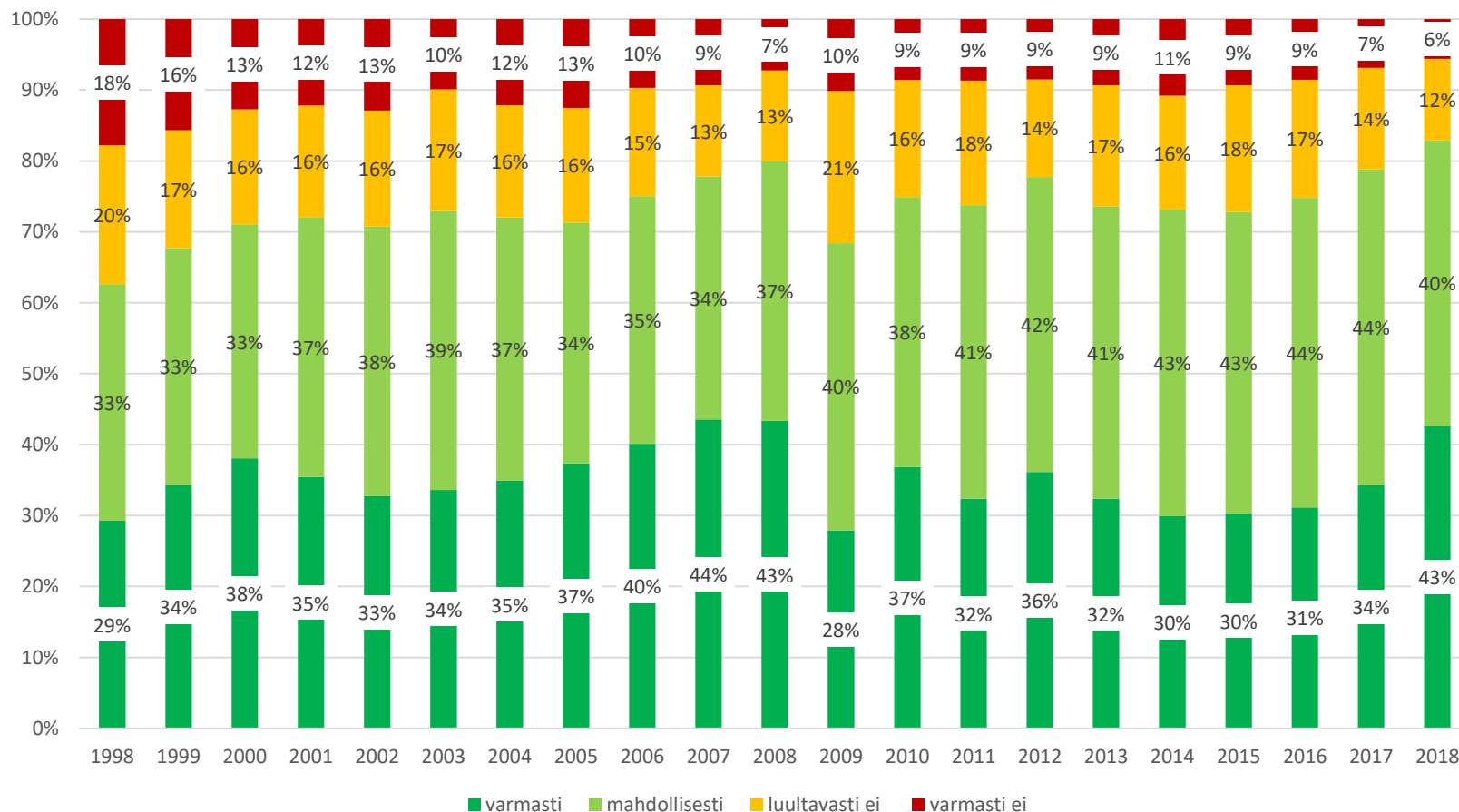
Mahdollinen lomautus seuraavan vuoden aikana (%)

Usko uuden työn löytymiseen on ennätysvahva

Löytäisi ammattia ja työkokemusta vastaavan työn, jos jäisi työttömäksi (%)

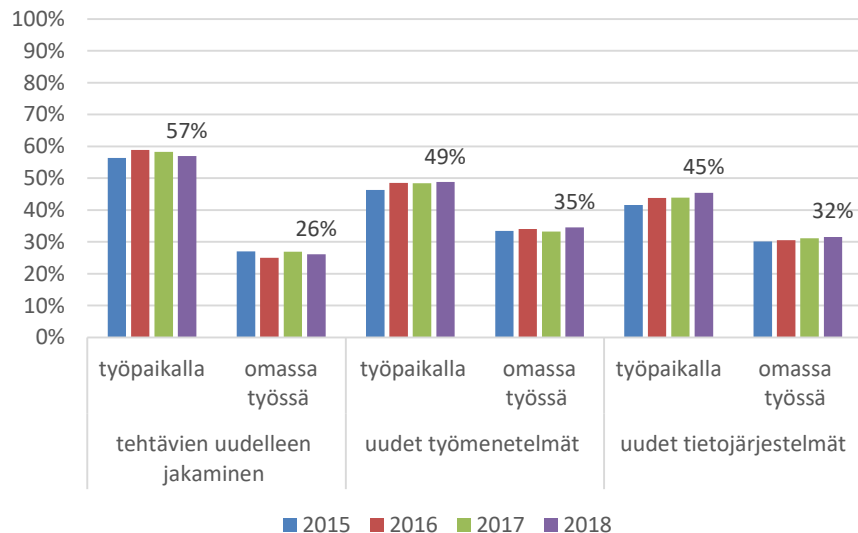

2. Töiden organisoimisen trendejä

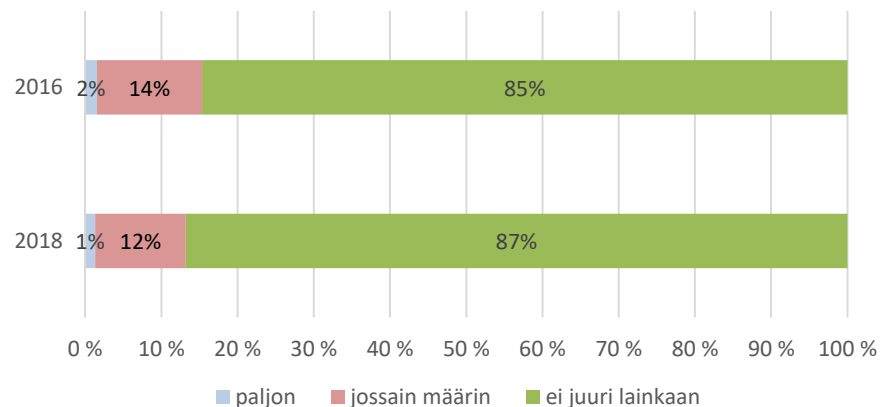
Muutokset töiden organisoimisessa ja tekemisessä ovat tuttuja, mutta harvalla työtehtäviä on siirtynyt koneiden tehtäväksi

Muutokset työpaikalla ja omassa työssä viimeisen vuoden aikana (%)

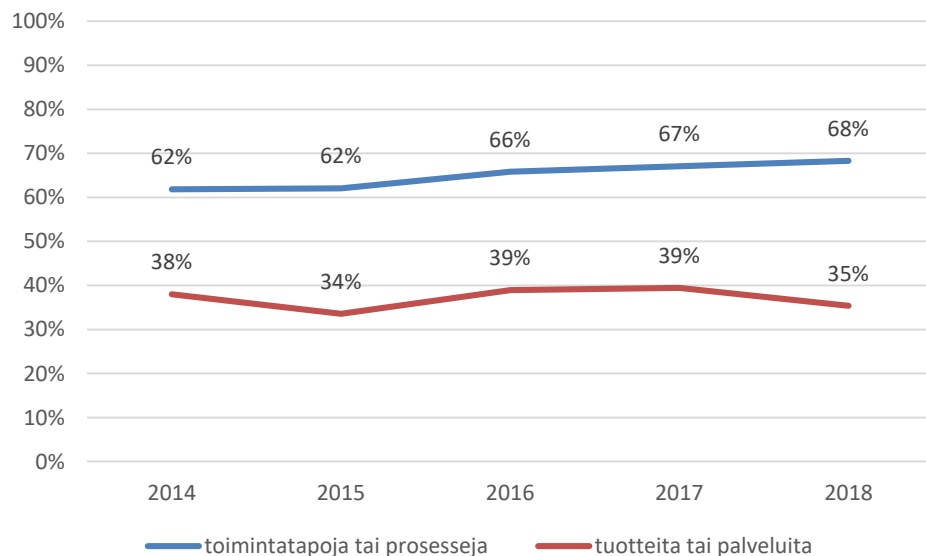
Työtehtävien siirtyminen koneiden, automaattien tai tietokoneiden tehtäväksi viimeisten kahden vuoden aikana (%)

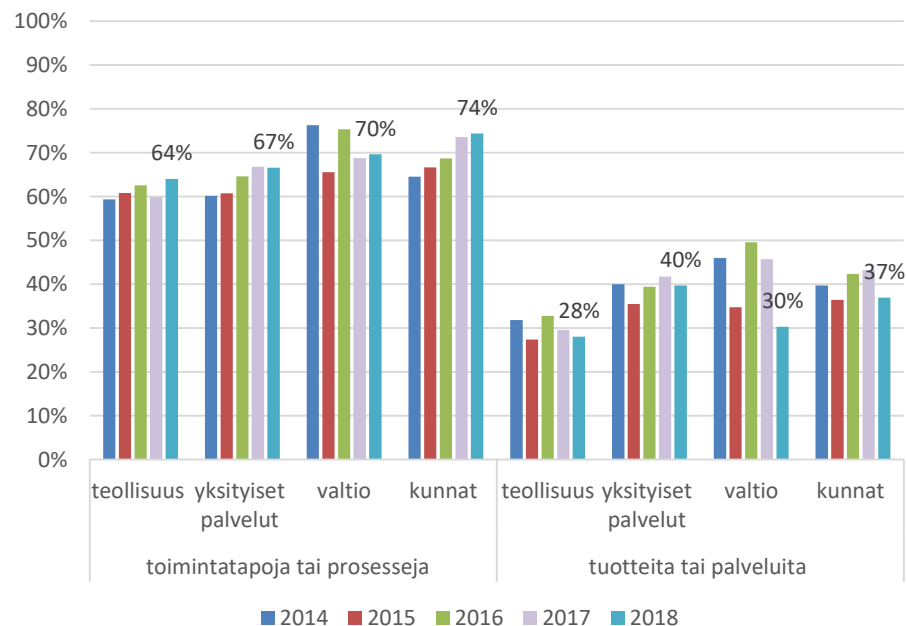
Toimintatapoja ja prosesseja kehitetään useammin kuin tuotteita ja palveluita

Toimintatapojen ja prosessien sekä tuotteiden ja palveluiden kehittäminen (%)

Toimintatapojen ja prosessien sekä tuotteiden ja palveluiden kehittäminen sektorin mukaan (%)

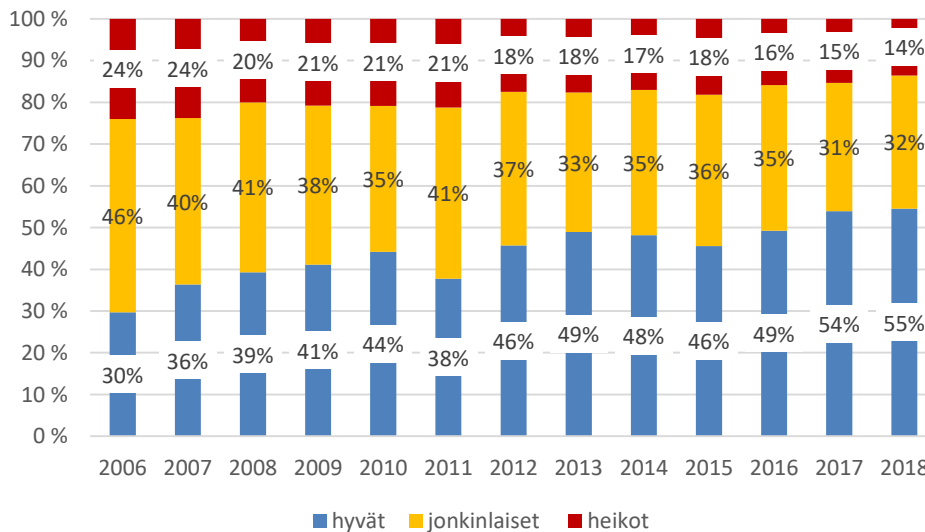

Jälleen ennätysvuosi mahdollisuuksissa osallistua työpaikan toiminnan kehittämiseen, mutta sosioekonomisen aseman tuomat erot ovat isot

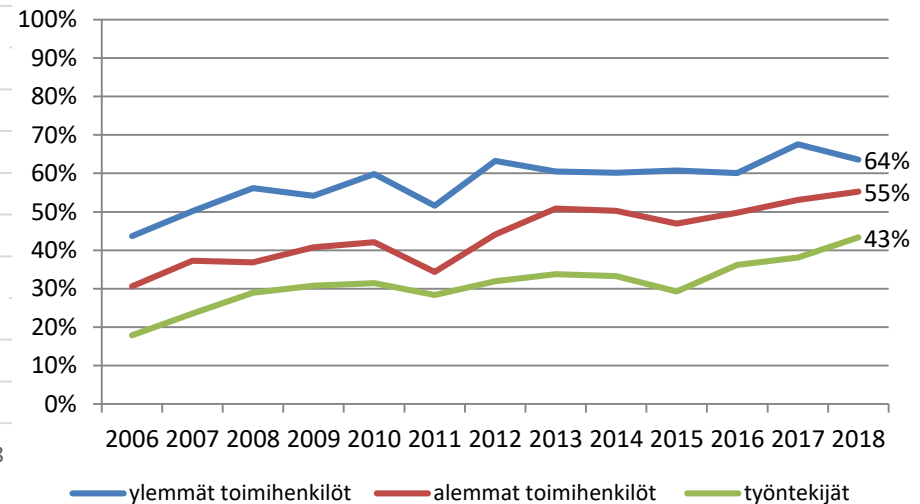

Mahdollisuudet osallistua työpaikan toiminnan kehittämiseen (%)

Hyvät mahdollisuudet osallistua työpaikan toiminnan kehittämiseen sosioekonomisen aseman mukaan (%)

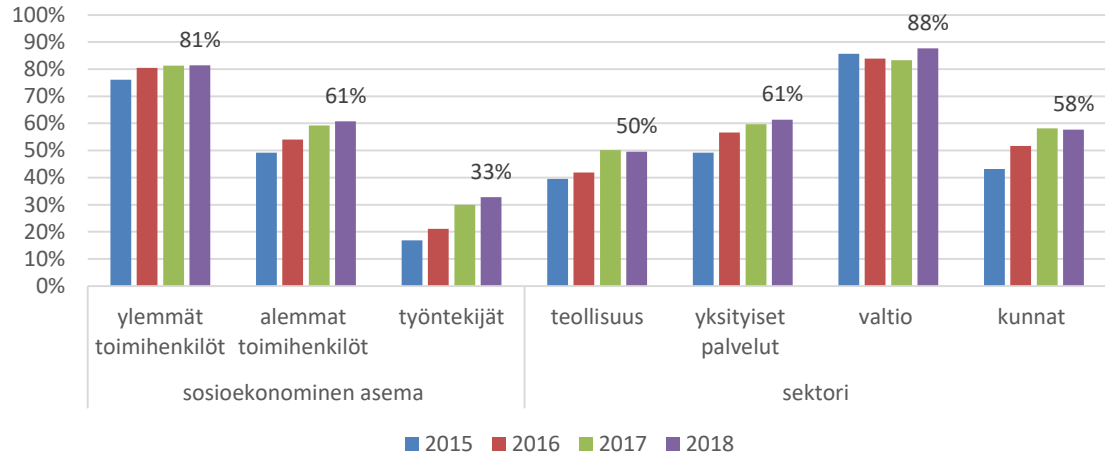
Hyvät mahdollisuudet osallistua

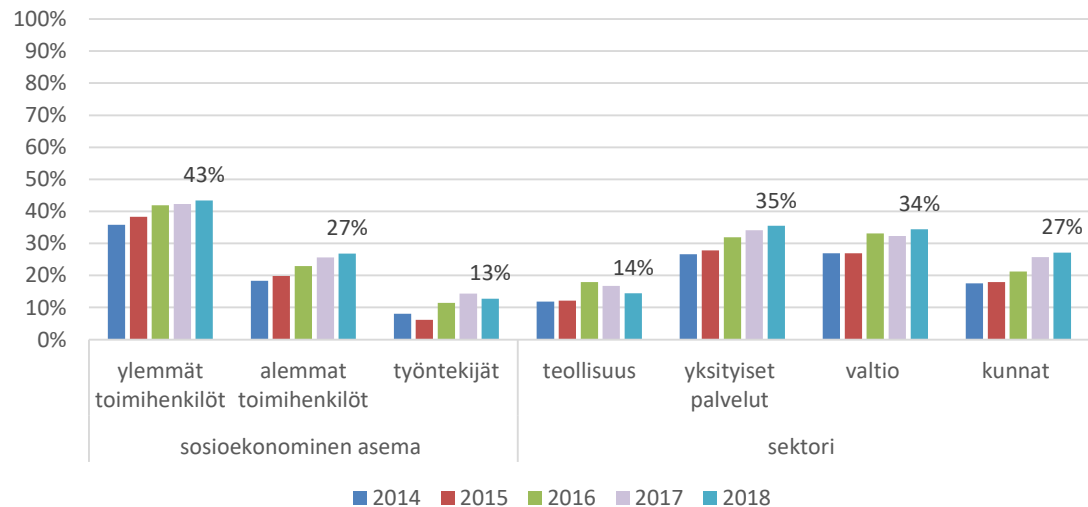
Sähköisten työtilojen ja sosiaalisen median käyttö ovat kasvussa

Sähköisten työtilojen tai pikaviestintävälineiden käyttö työssä sosioekonomisen aseman ja sektorin mukaan (%)

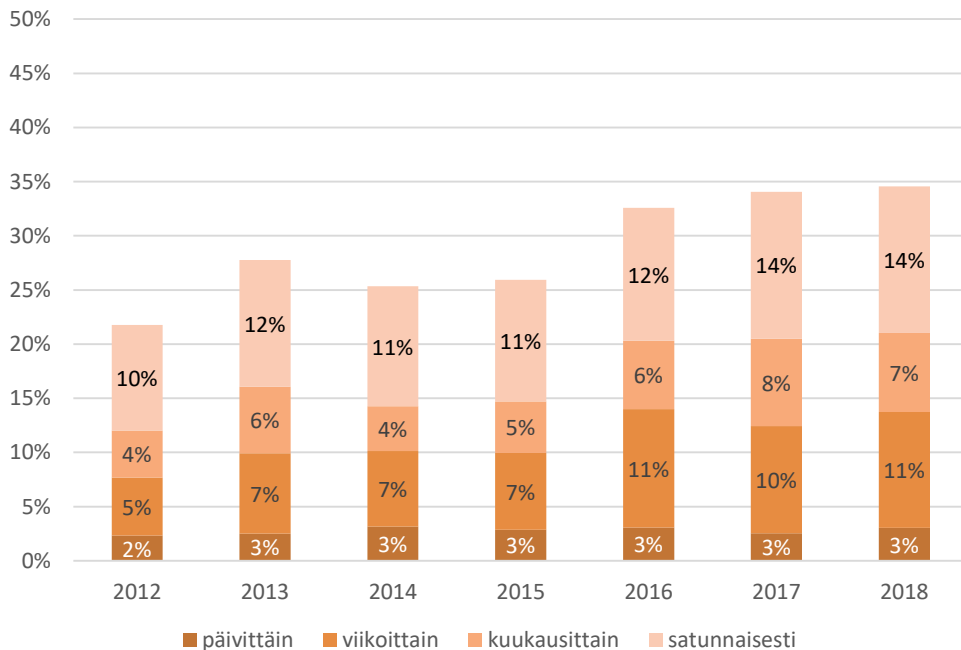
Sosiaalisen median käyttö työssä sosioekonomisen aseman ja sektorin mukaan (%)

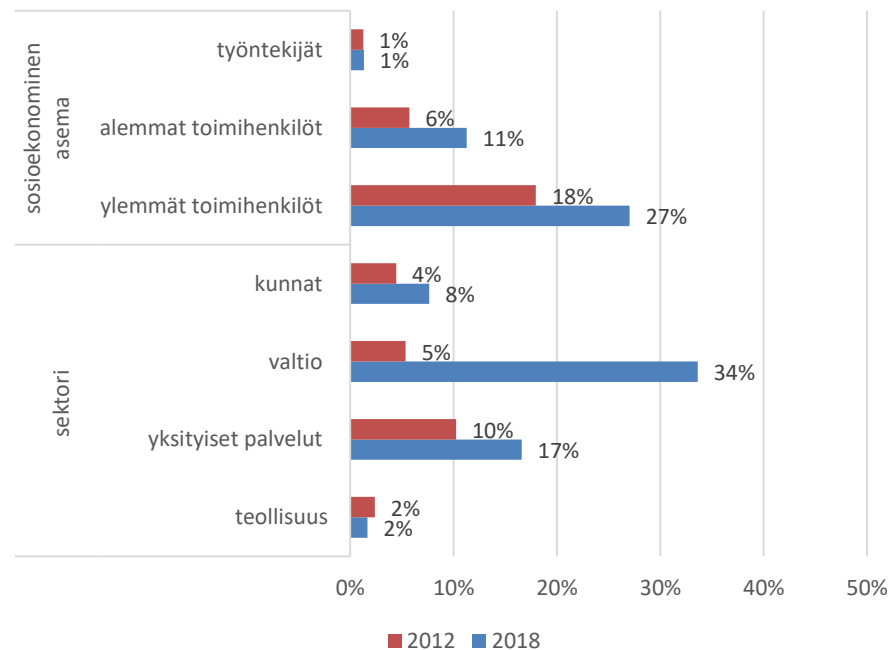
Etätyö lisääntyy, sitä tekevät varsinkin ylemmät toimihenkilöt sekä valtiolla ja yksityisissä palveluissa työskentelevät palkansaajat

Etätyö viimeisten 12 kuukauden aikana (%)

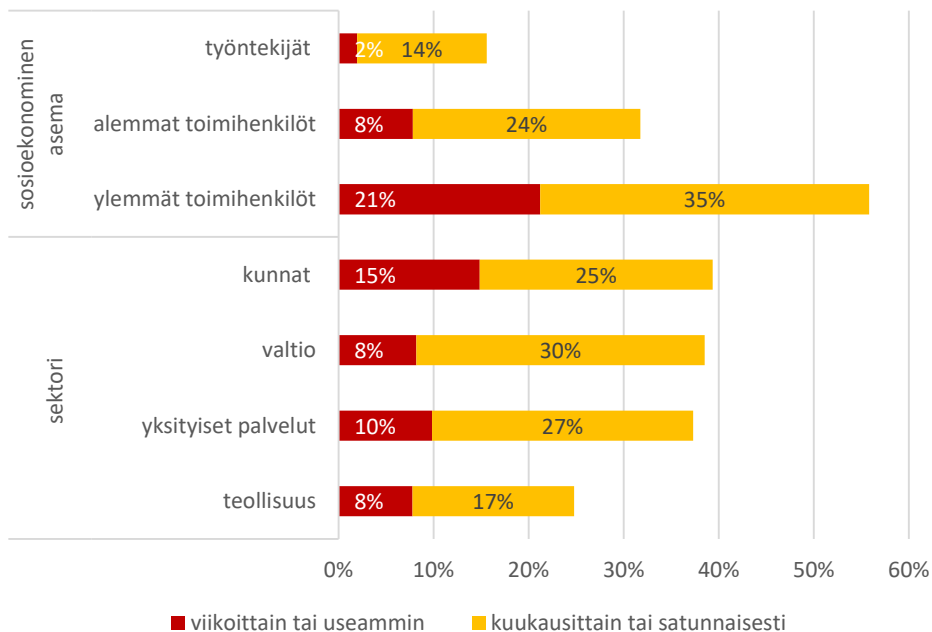
Etätyö viimeisten 12 kuukauden aikana vähintään viikoittain sosioekonomisen aseman ja sektorin mukaan (%)

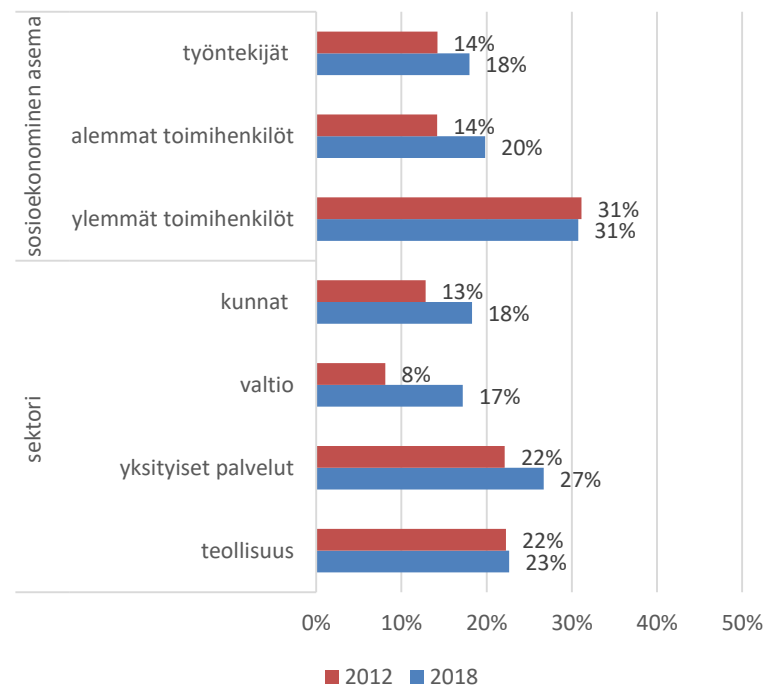
Työ läikkyä vapaa-ajalle ylemmillä toimihenkilöillä

Töiden tekeminen korvauksetta työajan ulkopuolella viimeisten 12 kuukauden aikana, jotta suoriutuisi työtehtävistä sosioekonomisen aseman ja sektorin mukaan (%)

Työhön liittyvät yhteydenotot vähintään viikoittain viimeisten 12 kuukauden aikana sosioekonomisen aseman ja sektorin mukaan (%)

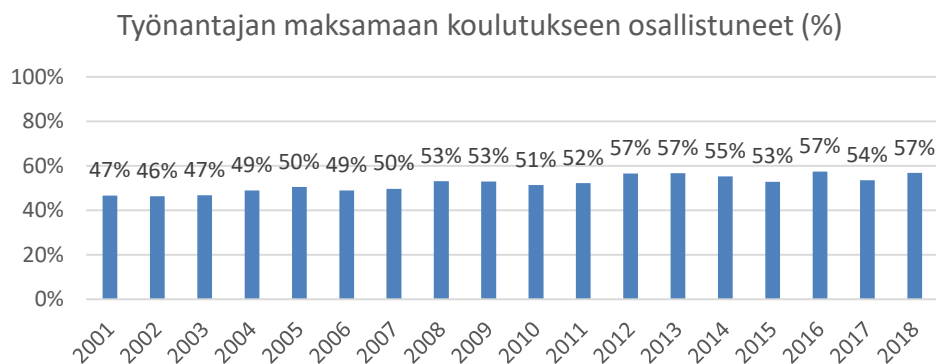

3. Uusimmassa barometrissa selvitettiin osaamisen kehittämistä työssä aiempaa laajemmin

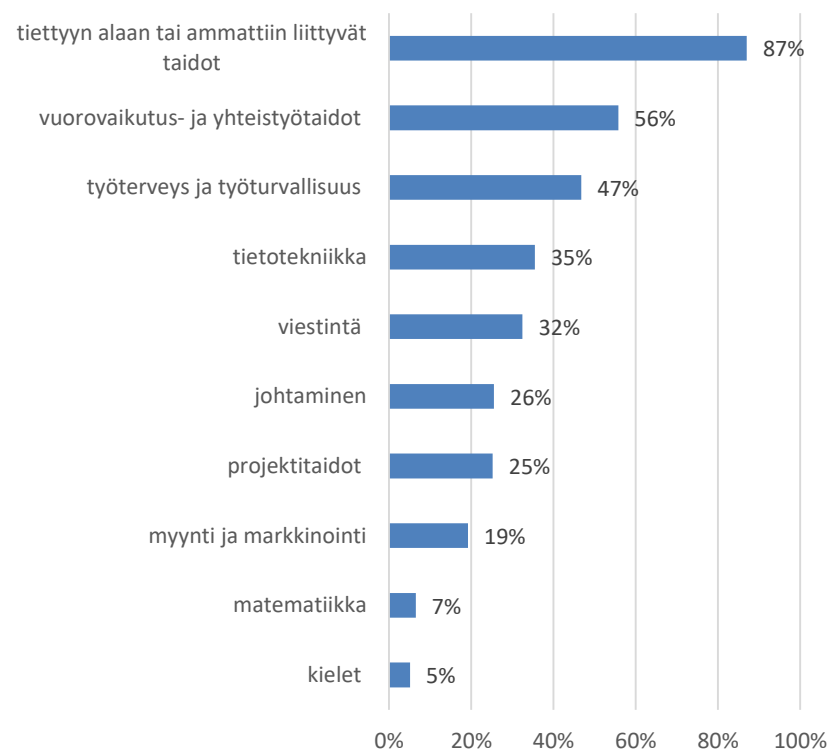
Työnantajan tarjoamassa koulutuksessa on vuosittain runsas puolet palkansaajista

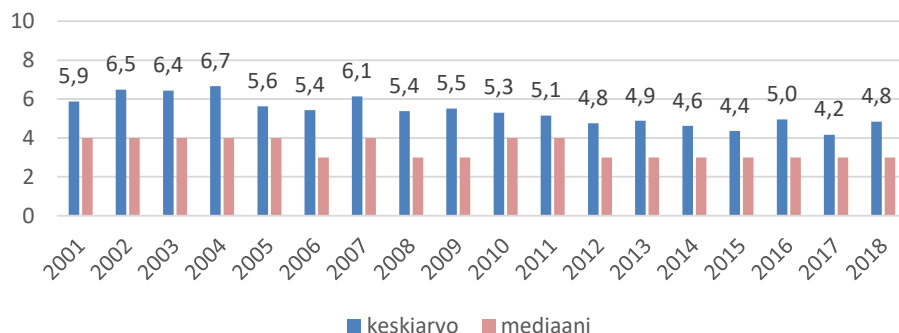
Työnantajan maksamaan koulutukseen osallistuminen (% , keskiarvo ja mediaani)

Työnantajan maksamassa koulutuksessa opiskellut taidot (%)

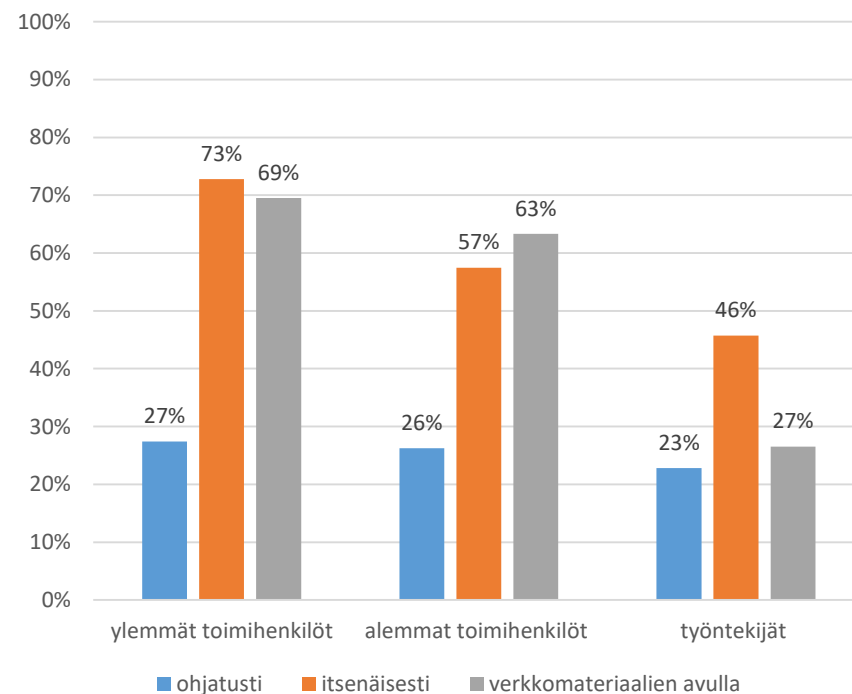
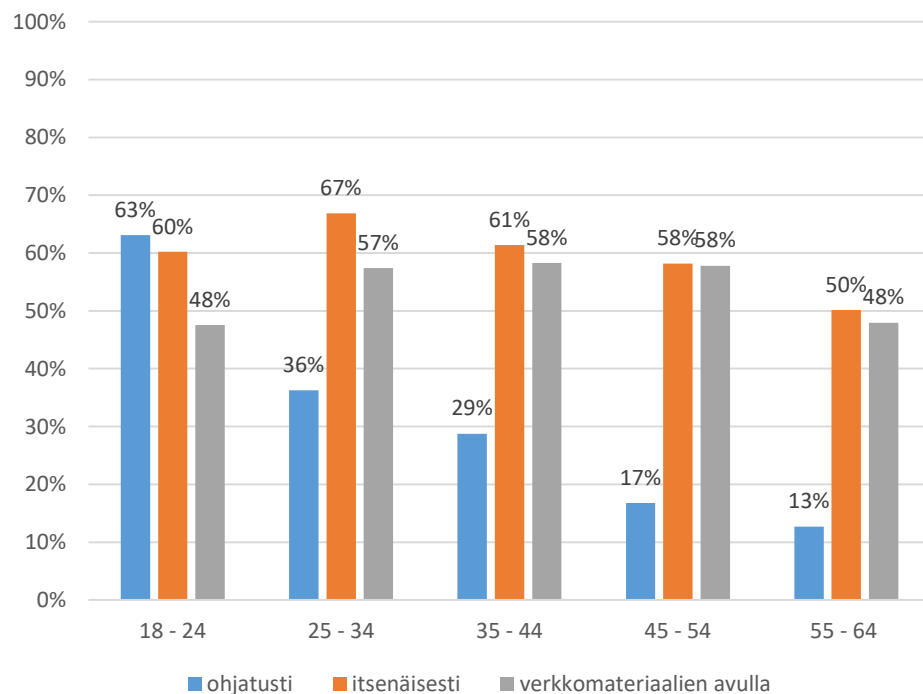
Koulutukseen käytettyjen työpäivien lukumäärä, keskiarvo ja mediaani

Yli puolet palkansaajista on myös opiskellut itsenäisesti tai verkkomateriaalien avulla ja neljännes toisen henkilön ohjaamana

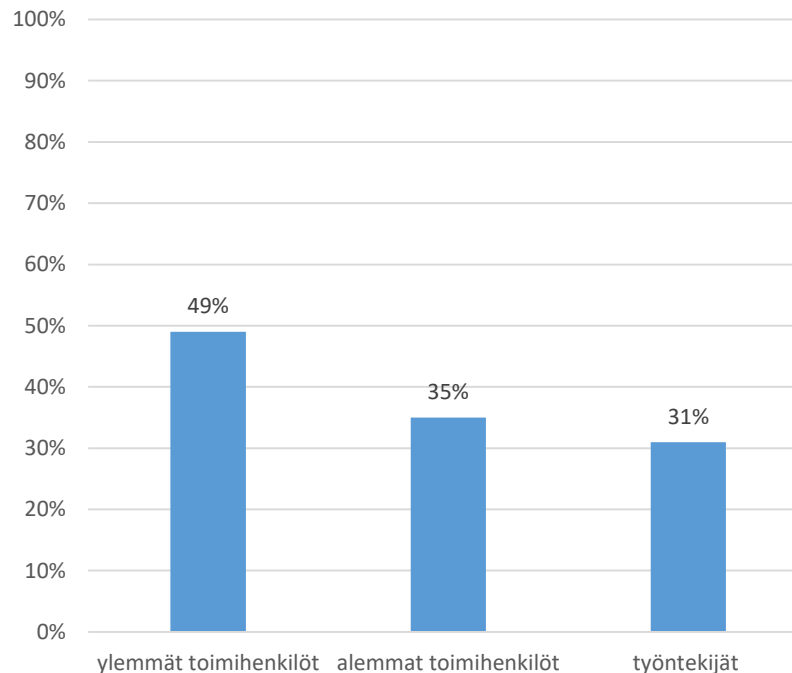
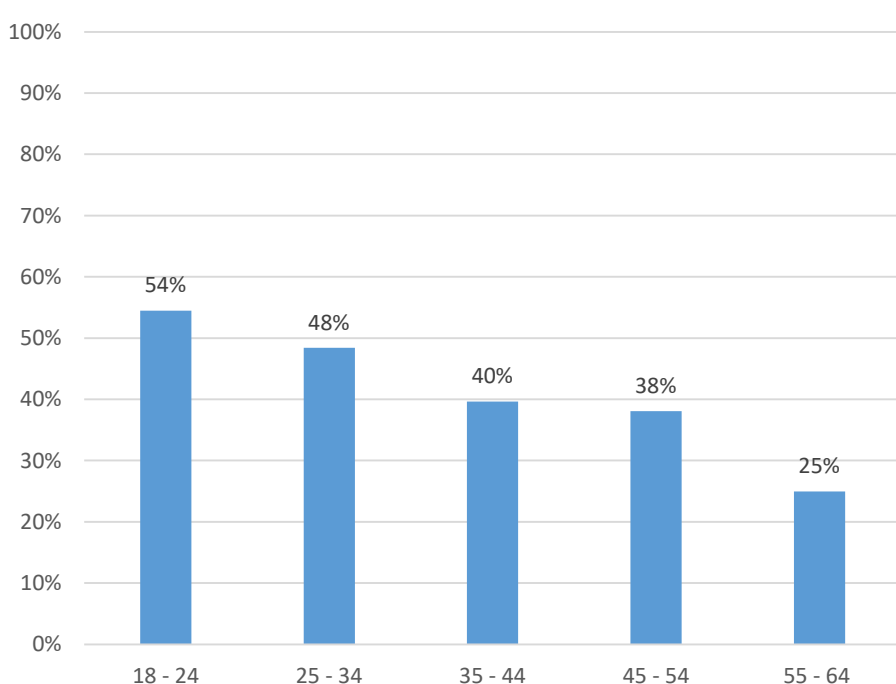
Opiskelu työssä ikäryhmän ja sosioekonomisen aseman mukaan (%)

Moni on kehittänyt taitojaan uusia tehtäviä silmällä pitäen

Taitojen ja osaamisen kehittäminen niin, että voisi tulevaisuudessa työskennellä uusissa tehtävissä ikäryhmän ja sosioekonomisen aseman mukaan (%)

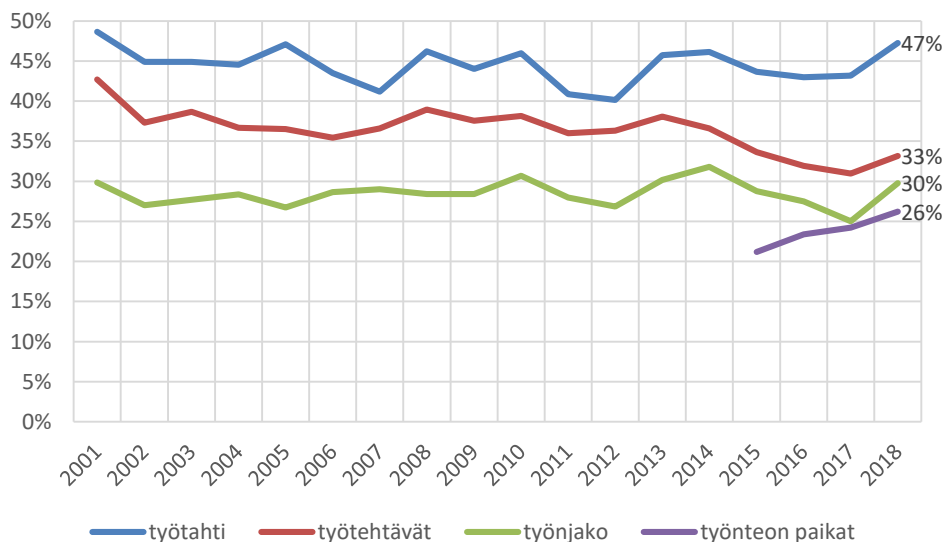

Vaikutusmahdollisuuksissa vihdoin käänne ylöspäin

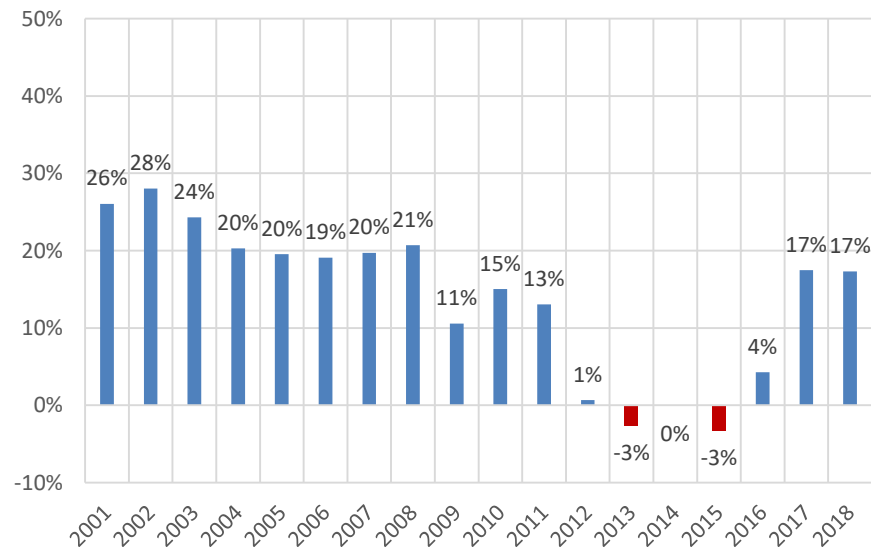

Vaikutusmahdollisuudet työtähtiin, työtehtäviin, työnjakoon ja työnteen paikkoihin (%)

Paljon tai melko paljon vaikutusmahdollisuuksia

Omaa asemaa ja työtehtäviä koskevien vaikutusmahdollisuuksien muutossuunnan balanssi (%-yksikköä)

Balanssi = parempaan suuntaan (%) – huonompaan suuntaan (%)

Lopuksi – huomiota

- **Taloukasvu ja työvoiman kysyntä näkyvät palkansaajien arvioissa työpaikan ja oman työn vakaudesta sekä uuden työn löytämisen mahdollisuuksista.**
- **Uudet teknologiat ja tavat organisoida työtä ovat tuttuja etenkin ylemmille toimihenkilöille. Heillä myös osallistumisen ja oppimisen mahdollisuudet ovat parhaat. Tosin alemmilla toimihenkilöillä töiden organisointi näyttää olevan vahvimmin muutoksessa. Samalla odotukset työelämän kehittämisestä ovat ylemmillä toimihenkilöillä myönteisimmät ja alemmilla toimihenkilöillä kriittisimmät.**
- **Osaamisen kehittäminen työssä on yleistä ja suuri osa siitä tapahtuu työn ohessa. Yllättävän moni on myös kehittänyt osaamistaan uusia työtehtäviä silmällä pitäen. Osaamisen kehittäminen kasaantuu edelleen niille, joiden osaaminen on jo lähtökohtaisesti hyvä koulutustaustan ja työtehtävien myötä.**

Työolobarometri-tutkimus

- Vuosittain tehtävä kyselytutkimus, vuodesta 1992 lähtien
- Tilastokeskus haastattelee vähintään kymmenen tuntia viikossa työskenteleviä palkansaajia työvoimatutkimuksen yhteydessä
- Haastattelut tehdään puhelimesta
- Tiedot voidaan luotettavasti yleistää koskemaan työssä olevia palkansaajia koko maassa ja kaikilla sektoreilla
- **Vuoden 2018 barometri**
 - Haastattelut tehtiin 6.8.–1.10.2018
 - Haastattelu kesti keskimäärin 20 minuuttia
 - Kysymyksiin vastasi 1 650 palkansaajaa
 - Vastausosuus oli hyvällä tasolla, 79 prosenttia netto-otoksesta

Kiitos!

maiya.lyly-yrjanainen@tem.fi

029 5047109

Miten sosioekonominen asema on luokiteltu?

Ylemmät toimihenkilöt

- **31 Johtotehtävissä toimivat ylemmät toimihenkilöt**
 - **32 Suunnittelu- ja tutkimustehtävissä toimivat ylemmät toimihenkilöt**
 - **33 Opetustehtävissä toimivat ylemmät toimihenkilöt**
 - **34 Muut ylemmät toimihenkilöt**
 - **39 Ylemmät toimihenkilöt, erittelemätön**
- Ylemmät toimihenkilöt ovat palkansaajia, jotka tehtävissään soveltavat laajasti teoreettista tietoa. He toimivat päätöksentekijöinä, osallistuvat päätöksentekoon tai toimivat sitä sivuavissa erikoistuneissa ohjaus-, valvonta-, kehittäminen- ja palvelutehtävissä. Tehtävillä on ominaista suhteellisen suuri itsenäisyys ja vastuullisuus. Johtamistehtävät voivat olla osa toimenkuvaa niissäkin tapauksissa, joissa ne eivät muodosta ammatin ensisijaista elementtiä. Ylempiin toimihenkilöihin luokitellaan myös sellaiset yhteiskunnallisia tai liike-elämän palveluksia tuottavissa ammateissa toimivat, joiden tehtävissä keskimääräisenä vaatimuksena on korkean asteen erikoistunut koulutus (esim. uskonnollinen, lainopillinen, terveydenhuolto-, taide-, kulttuuri- ym. työ).
- Rajana alempiin toimihenkilöihin on ylempään toimihenkilön sijainti päätöksenteko-organisaation ylempällä tasolla ja vaadittava laaja teoreettinen tietomäärä.

Miten sosioekonominen asema on luokiteltu?

Alemmat toimihenkilöt

- **41 Työnjohtotehtävissä toimivat alemmat toimihenkilöt**
 - **42 Itsenäistä toimistotyötä tekevät alemmat toimihenkilöt**
 - **43 Epäitsenäistä toimistotyötä tekevät alemmat toimihenkilöt**
 - **44 Muut alemmat toimihenkilöt**
 - **49 Alemmat toimihenkilöt, erittelemätön**
- Alemmat toimihenkilöt ovat palkansaajia, jotka suorittavat tavanomaista toimisto- tai myyntityötä tai toimivat ammateissa, jotka ovat kehittyneet tavanomaisen toimisto- ja myyntityön pohjalta korvaten sen. Tehtävissä on keskeistä symbolien käsittely käsin tai manuaalisia työvaiheita korvaavilla koneilla ja laitteilla.
- Alempiin toimihenkilöihin kuuluvat edelleen myös työnjohtajina tuotantolaitoksissa tms. työskentelevät tai vastaavissa toimihenkilöiden esimiestehtävissä toimivat.
- Pääluokkaan kuuluvat myös sellaisissa hoito-, huolto- ja turvallisuuspalveluja tuottavissa ammateissa toimivat, joiden tehtävänä on huolehtia ihmisestä tai käsitellä häntä koskevaa tai muuta informaatiota. Toimenkuvulle on ominaista suoritusvastuu mutta ei vastuu itse toiminnasta.
- Raja ylempiin toimihenkilöihin on se, että alemmat toimihenkilöt sijoittuvat organisaation suoritustasolle ja tehtävissä vaaditaan suppeampaa ja vähemmän teoreettista tietoa kuin ylemmiltä toimihenkilöiltä.

Miten sosioekonominen asema on luokiteltu?

Työntekijät

- **51 Maataloustyöntekijät**
 - **52 Teollisuustyöntekijät**
 - **53 Muut tuotantotyöntekijät**
 - **54 Jakelu- ja palvelutyöntekijät**
 - **59 Työntekijät, erittelemätön**
- Työntekijät ovat palkansaajia, jotka osallistuvat tuotantotoimintaan työskentelemällä tavaroiden valmistuksen a) eri vaiheissa varsinaisissa tuotantotyön ammateissa tai b) tuotantotoimintaan välittömästi liittyvissä huolto-, korjaus- yms. tehtävissä tai c) suorittavat varasto-, jakelu-, tai kuljetustehtäviä tai työskentelevät sellaisissa palvelutehtävissä, joissa symbolien käsittelyä ei ole luokiteltu toimihenkilötyöksi.